

Slovenská pošta vydáva poštovú známku Technické pamiatky: Historické mlyny – veterný mlyn v Holíči.“

Bratislava, 25. apríl 2013

Slovenská pošta, a. s., vydáva 26. apríla 2013 poštovú známku „Technické pamiatky: Historické mlyny – veterný mlyn v Holíči.“ Ústredným motívom známky je veterný mlyn holandského typu v Holíči, ktorý sa nachádza nad tereziánskou sýpkou v juhovýchodnej časti mesta. Mlyn postavili v 80. rokoch 19. storočia a v prevádzke bol do roku 1926.

Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa (FDC) s pečiatkou FDC a domicilom mesta Holíč. Motív prítlače tvorí veduta veterného mlyna. Motívom FDC pečiatky je štylizovaná veterná vrtuľa mlyna. Známkou, ktorej autorom je Mgr. art. Ľubomír Žálec ArtD., vytlačila technikou rotačnej oceľotlače v kombinácii s hĺbkotlačou Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s.

Slávnostná inaugurácia poštovej známky sa uskutoční 26. apríla 2013 o 13.00 hod. v areáli Veterného mlyna v Holíči.

Veterný mlyn v Holíči - človek žil od nepamäti v súlade s prírodou, ktorá mu poskytovala obživu vrátane obilnín. K ich úprave sa naučil využívať prírodné sily vody a vetra. Mlyny, ktoré využívali energiu vody, bolo v 19. storočí na Slovensku viac ako 5 tisíc, veterných mlynov bolo viac ako 20. Jedným z nich, ktorý sa čiastočne zachoval až do súčasnosti, je veterný mlyn holandského typu v Holíči. Stojí na návrší v juhovýchodnej časti mesta, na okraji lesa nad tereziánskou sýpkou. Mlyn bol postavený v 80. rokoch 19. storočia a v prevádzke bol do roku 1926. Staviteľom technológie mlyna bol stolársky majster František Sláma z Jevíčka.

Kamenná valcová stavba, mierne sa zužujúca smerom hore, mala pôvodne otočnú kupolu, ktorá je pre mlyny holandského typu charakteristická. Z nej vyúsťoval hlavný hriadeľ mlyna s veterným kolesom – vrtuľou. Natáčaním kupole spolu s veterným kolesom do smeru vetra sa získaval väčší výkon zariadenia mlyna. Natáčanie bolo čiastočne samočinné, ale pri väčších zmenách smeru a rýchlosti vetra bolo potrebné kupolu nasmerovať pomocou navinutého lana alebo reťaze na hriadeľ pastorka a zaistiť. Energia vetra sa prenášala dubovým palcovým kolesom, ktoré bolo vytvorené zo segmentov v troch vrstvách, na malé hnané koleso-pastorok, znásobujúce otáčky potrebné pre mletie múky. Otáčky vodorovného hriadeľa sa presmerovali na zvislý hriadeľ poháňajúci mlecie kamene. Technologické zariadenie mlyna pozostávalo z kamenného zloženia, to je vrchný rotujúci kameň (bežec) a spodný stojací kameň (ležiak) s otvorom pre výpad meliva do pytl'ov. V ňom sa vodorovným kmitavým pohybom odvodeným od „hasačerta“ oddeľovala múka od otrúb.

Mlyn v Holíči po skončení svojej činnosti postupne chátral, kým ho neprevzalo do správy miestne poľovnícke združenie. Otočná kupola bola nahradená plechovou strechou, štylizovaná vrtuľa je osadená do obvodového muriva stavby, teda nie je možné jej natáčanie podľa smeru vetra.

Kontaktné údaje:

Stanislava Pondelová

Hovorkyňa, Slovenská pošta, a. s.

Tel.: +421 903 130 571, **E-mail:** pondelova.stanislava@slposta.sk, **Web:** www.posta.sk